

การเผยแพร่วาทศาสตร์พระราชผ่านสื่อมวลชนกับความเข้าใจและการยอมรับ
ต่อศาสตร์พระราชของประชาชนในจังหวัดเชียงราย

The Dissemination of the King's Philosophy through the Mass Media and
the Understanding and Acceptance of People in Chiang Rai Province

กรกนก นิลดำ^{1*}
Kornkanok Nindum^{1*}

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การเผยแพร่นโยบายของศาสตร์พระราชของสื่อมวลชน จังหวัดเชียงราย ศึกษาความเข้าใจ และการยอมรับและการนำเอาศาสตร์พระราชไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของประชาชนในจังหวัดเชียงราย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน ด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณร่วมกับการ วิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบด้วยสื่อหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียง แนวการ สัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสำรวจ ผลการวิจัยพบว่า การเผยแพร่นโยบายของแนวคิดศาสตร์พระราชของ สื่อมวลชนได้นำเสนอแนวคิดศาสตร์พระราชด้วยการนำเสนอกิจกรรมต่างๆ หลากหลายโครงการ เช่น การรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติ โครงการเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ร.9 และสถาบันพระมหากษัตริย์ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มิติทางวัฒนธรรม-ศาสนา นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ศาสตร์พระราช การช่วยเหลือหรือบรรเทาความเดือดร้อนจากสถานการณ์การแพร่กระจายเชื้อ COVID-19 และเนื้อหาที่อธิบายขยายความแนวคิดศาสตร์พระราช ส่วนระดับความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อแนวคิด ศาสตร์พระราชในภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจมาก โดยเฉพาะ 1) การยึดหลักความมีเหตุผล พอประมาณ และพอดี 2) มีภูมิคุ้มกันในตนเอง และ 3) การพึ่งตนเองในชีวิตประจำวัน รู้จักเก็บออม แบ่งปันกับผู้อื่นรอบ ข้าง รวมถึงระดับการยอมรับและการนำเอาแนวคิดศาสตร์พระราชไปใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนโดยภาพ รวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะ 1) การยอมรับในการประกอบอาชีพควรยึดถือความซื่อสัตย์สุจริต และ 2) การเสริมสร้างให้คนไทยมีพื้นฐานทางจิตใจที่มีคุณธรรม ส่วนการนำแนวคิดศาสตร์พระราชไปใช้โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะ 1) การประกอบธุรกิจจะคำนึงถึงผลกำไร พนักงาน และลูกค้ามากที่สุด 2) การประกอบธุรกิจจะพัฒนาประสิทธิภาพในการผลิต ปรับปรุงสินค้าและคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ: การเผยแพร่, ความเข้าใจและการยอมรับ, ศาสตร์พระราช, สื่อมวลชน

¹ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ แขนงดิจิทัลมัลติมีเดีย คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Communication Arts (Digital Multimedia), Faculty of Management Science, Chiang Rai Rajabhat University

*Corresponding Author, email: n_kornkanok@yahoo.com

Abstract

This research aimed to analyze the dissemination of the content of the King's Philosophy by the mass media in Chiang Rai Province, study the level of understanding, acceptance and application of the King's Philosophy to the daily life of the people in Chiang Rai Province by using a mixed research methodology with quantitative research methods combined with qualitative research analysis of media content consisting of newspapers and radio broadcasting including the in-depth interviews with journalists and surveys.

The results of the research could be summarized as following; the dissemination of the content of the King's Philosophy of the mass media in Chiang Rai Province, the researcher found that the concept of King's Philosophy was presented in the form of various interesting activities such as preserving and restoring natural resources, projects to honor His Majesty King Rama IX and the monarch institute, Sufficiency Economy Philosophy, cultural - religious and innovative dimension related to the King's Philosophy, assistance or alleviating those who suffering from the pandemic of COVID-19 and the content that explained the concepts of the King's Philosophy.

The level of understanding of the people towards the concept of the King's Philosophy as overall was in a high level especially in the 1) adhesion to the principle of rationality, moderation and sufficiency, 2) self-immunity and 3) self-reliance in daily life, knowing how to save and share with people around them. The overall level of acceptance and implementation of the king's philosophy in daily life of the people was at a high level especially in the 1) accepting that occupation should be based on honesty, and 2) enhancing Thai people to have basic moral. As for the overall application of the King's Philosophy was at a high level, in particular issues: 1) running a business, the profits, employees and customers will be taken into account as much as possible and 2) running a business, production efficiency and products quality will be improved regularly.

Keywords: Dissemination, Understanding and acceptance, King's Philosophy, Mass media

บทนำ

ท่ามกลางการพลิกผันของกระแสสังคมในทุกมิติ ทั้งในเชิงบวก เช่น ความเจริญก้าวหน้าของระบบโครงสร้างทางสังคมที่มีมาตรฐาน การผลิตคิดค้นนวัตกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง การปรากฏกระแสโลกาภิวัตน์ที่เชื่อมโยงทั้งโลกเข้าด้วยกัน หรือมิติด้านลบ เช่น กระแสการบริโภคนิยมตามแนวทางวัฒนธรรมตะวันตก การแพร่เชื้อโรคระบาดหรือปัญหาการทำลายทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นความท้าทายสำหรับหน่วยงานรัฐ องค์กรและประชาชนในทุกๆระดับชั้น เพื่อปกป้องดูแลรักษาให้พลเมืองสามารถดำรงและเผชิญกับการแปรเปลี่ยนที่เกิดขึ้นได้อย่างชาญฉลาด ศาสตร์พระราชา (The King's Philosophy) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นต้นแบบในการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม เพราะด้วยลักษณะของการพัฒนาที่มีแนวทางในด้านพันธะต่อคุณธรรมจริยธรรม (Moral Obligation) ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงถือเป็นอีกกุญแจที่สำคัญของการผลักดันกระบวนการพัฒนาอย่างแท้จริง

โดยศาสตร์พระราชาเป็นองค์ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบองค์รวม (Holistic Quality of Life: HQL) เพื่อความสุขของพลเมืองไทยทั้งมวลอย่างยั่งยืน (Somchai, C., 2017: 207)

ศาสตร์พระราชาเป็นคำศัพท์ใหม่ที่แพร่หลายเมื่อไม่นานนี้ หลังจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จสวรรคตในปี พ.ศ.2559 โดยศาสตร์พระราชาอาจมีใช้เฉพาะหน่วยงานหรือนักวิชาการที่ทำงานเกี่ยวข้องกับพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช แต่หลังจากที่ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้น้อมนำศาสตร์พระราชามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและบริหารประเทศ ในรายการ “ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน” โดยออกอากาศทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย (ทรท.) จึงทำให้ “ศาสตร์พระราชา” แพร่หลายสู่สาธารณชนอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น (The King’s Philosophy, 2021)

โดยองค์ประกอบของศาสตร์พระราชา คือ การศึกษาและสุขภาพ การเพิ่มการผลิต การค้นคว้าวิจัย การบริหารความเสี่ยง การอนุรักษ์ธรรมชาติ และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในแต่ละองค์ประกอบล้วนมีความสำคัญที่เป็นส่วนช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น โดยเฉพาะหลักคิดในเรื่องความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกลไกที่ทำงานร่วมกัน (Somchai, C., 2017)

การรับรู้ข่าวสาร เนื้อหาสาระความรู้ในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทยหรือจากส่วนต่าง ๆ ของแต่ละมุมโลก จำเป็นต้องอาศัยสถาบันสื่อมวลชนที่มีหน้าที่เป็นผู้รวบรวมและนำเสนอข้อมูลไปยังประชาชน สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญและผูกพันกับการดำเนินชีวิตประจำวันและมิติต่าง ๆ ของสังคมอย่างมหาศาล เนื่องจากเป็นผู้ถ่ายทอดและประสานความรู้ เป็นเวทีและพื้นที่สาธารณะในการแสดงความคิดเห็นอันหลากหลายของผู้คนในสังคม สื่อมวลชนจึงมีส่วนส่งเสริมให้ผู้รับสารได้รับรู้และเข้าใจในการใช้หลักแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน (Wichian, K., 2013) ดังนั้น จากการที่ประชาชนเกิดการเรียนรู้และยอมรับแนวคิดศาสตร์พระราชาได้มากน้อยเพียงใดนั้น ปัจจัยที่สำคัญของการสร้างการรับรู้และเข้าใจของพลเมืองหนึ่งมาจากสถาบันสื่อมวลชนที่ได้เผยแพร่แนวปรัชญานี้ กล่าวได้ว่า องค์กรสื่อเป็นสถาบันอันทรงพลังยิ่งในการทำหน้าที่ถ่ายทอด (Lasswell, 1948: 63) แนวคิดศาสตร์พระราชา โดยการนำข้อมูลข่าวสารจากกลุ่มต่างๆ ที่กล่าวถึงและปฏิบัติตามแนวพระราชดำริศาสตร์พระราชาไปสู่ประชาชนในสังคม ซึ่งสื่อมวลชนท้องถิ่นในเชียงรายยังเป็นสื่อกลางที่มีความใกล้ชิด คั่นเคียบกับประชาชนที่ได้มีการเผยแพร่เรื่องราว แนวคิดหรือกิจกรรมตลอดจนการกล่าวถึงศาสตร์พระราชาในรูปแบบต่างๆ ทั้งรูปแบบของข่าว สารคดี เวทีอภิปราย การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น เนื้อหาสาระของรายการแต่ละรายการและรูปแบบมีการตีความเกี่ยวกับศาสตร์พระราชาแตกต่างกันออกไป จึงย่อมส่งผลต่อการรับรู้และเข้าใจของผู้รับสารแตกต่างกันไป

งานวิจัยนี้มีเป้าหมายที่จะศึกษาการเผยแพร่ศาสตร์พระราชาผ่านสื่อมวลชนกับความเข้าใจและการยอมรับต่อศาสตร์พระราชาของประชาชนในจังหวัดเชียงราย โดยวิเคราะห์เนื้อหาหลักการศาสตร์พระราชาในรูปแบบรายการวิทยุกระจายเสียงและสื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่การเผยแพร่สารอันจะส่งผลต่อการรับรู้ เข้าใจ และตีความของสาธารณะ รวมถึงเป็นการสะท้อนถึงความถูกต้อง ครบถ้วน ซึ่งประโยชน์จากการศึกษาครั้งนี้จะมีผลต่อการขับเคลื่อนศาสตร์พระราชาให้ได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในทุกด้าน (Thatsanai, S., 2016) ผลแห่งความรู้ดังกล่าวจะทำให้ผู้วางแผนนโยบายรับทราบข้อมูลเชิงลึก ปัญหาและประกอบการตัดสินใจในการจะเพิ่มข้อมูลหรือเนื้อหาใด จึงจะทำให้ประชาชนเข้าใจศาสตร์พระราชาได้มากขึ้นและชัดเจนยิ่งขึ้น จนกระทั่งเกิดการยอมรับจนนำไปสู่การนำเอาแนวปรัชญาดังกล่าวไปปรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเองและช่วยเหลือตนเองให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ พยายามลดการพึ่งพาภายนอกในด้านต่าง ๆ (Phrakhru Wibunsilaprot and Phramaha Mit Thitapanyo., 2019) รวมถึงการประกอบอาชีพได้อย่างถูกต้องและ

เหมาะสม เพื่อพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตสู่การพัฒนาประชาชนทุกภาคส่วน และประเทศในทุกด้านได้อย่างต่อเนื่องสมบูรณ์

วัตถุประสงค์

1. วิเคราะห์การเผยแพร่เนื้อหาของศาสตร์พระราชาของสื่อมวลชนจังหวัดเชียงราย ประกอบด้วยสื่อหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียง
2. ศึกษาระดับความเข้าใจของประชาชนในจังหวัดเชียงรายที่มีต่อศาสตร์พระราชาผ่านสื่อมวลชน
3. ศึกษาการยอมรับและการนำเอาศาสตร์พระราชาไปใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนในจังหวัดเชียงรายผ่านสื่อมวลชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้วิธีการศึกษาทั้งเชิงวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มุ่งศึกษาการสร้างสรรค์จากการเผยแพร่แนวคิดศาสตร์พระราชาในสื่อมวลชน และศึกษาในองค์ประกอบของผู้รับสารกับแนวคิดศาสตร์พระราชา ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อย่อยดังต่อไปนี้

วิธีการวิจัย ในการวิจัยนี้ได้กำหนดวิธีการศึกษาโดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้

1. การวิเคราะห์การเผยแพร่เนื้อหาของศาสตร์พระราชาของสื่อมวลชนจังหวัดเชียงราย คือ หนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียง มีวิธีการศึกษาตามวัตถุประสงค์นี้ประกอบด้วย

1.1 การวิเคราะห์เนื้อหาสื่อ (Content Analysis) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างสื่อประเภทต่าง ๆ ในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2563 จนถึงเดือนมิถุนายน 2564 โดยผู้วิจัยได้เลือกทั้ง 2 สื่อคือ หนังสือพิมพ์ ผู้วิจัยได้สุ่มหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่จำหน่ายในจังหวัดเชียงราย เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาจากข่าวหรือบทความที่นำเสนอเนื้อหาแนวคิดศาสตร์พระราชา และวิทยุกระจายเสียง ผู้วิจัยสุ่มสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดเชียงราย เพื่อวิเคราะห์รายการประเภทข่าวหรือบทความที่นำเสนอเนื้อหาแนวคิดศาสตร์พระราชา

1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ได้รับผิดชอบเนื้อหาหรือผู้ที่ทำบทรายการหรือผลิตรายการที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอศาสตร์พระราชา โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. การศึกษาระดับความเข้าใจของประชาชนในจังหวัดเชียงรายที่มีต่อแนวคิดศาสตร์พระราชาโดยการใช้แบบสอบถาม ใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อทดสอบระดับความเข้าใจของประชาชนจังหวัดเชียงรายที่มีต่อแนวคิดศาสตร์พระราชา

3. การศึกษาการยอมรับและการนำเอาศาสตร์พระราชาไปใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนในจังหวัดเชียงราย โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อทราบระดับการยอมรับและการนำเอาศาสตร์พระราชาไปใช้ของประชาชนในจังหวัดเชียงราย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างและข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา การวิจัยนี้กำหนดคุณลักษณะของประชากรในการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรในการศึกษา คือกลุ่มที่ทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสารแนวคิดศาสตร์พระราชา คือ กลุ่มสื่อมวลชนจังหวัดเชียงราย ประกอบด้วยเนื้อหาสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อวิทยุกระจายเสียง

2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

1) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเนื้อหาสื่อ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างสื่อหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียงที่น่าเสนอ โดยผู้วิจัยได้ทำการสุ่มได้ 2 สื่อ ดังนี้ คือ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาจากข่าวหรือบทความที่น่าเสนอเนื้อหาศาสตร์พระราชา และวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดเชียงราย รายการประเภทข่าวหรือบทความที่ออกอากาศในแต่ละเดือนเพื่อวิเคราะห์เนื้อหา

2) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แนวการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ที่รับผิดชอบเนื้อหาหรือผู้ที่ทำบทรายการ หรือผลิตรายการที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอแนวคิดศาสตร์พระราชา โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม โดยประชากรในการศึกษาคั้งนี้คือ ประชาชนที่อยู่ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 1,298,304 คน (รายงานสถิติจังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2563) เมื่อคำนวณจำนวนตัวอย่างจากวิธีของทาโร ยามาเน (Taro Yamane 1973: 727-728 Cited in Wichian K., 1991: 256) ได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างประเภทการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

ตารางที่ 1 ประชากรตามกลุ่มอำเภอ

กลุ่มอำเภอที่มีประชากร	อำเภอ
กลุ่มที่ 1 ตั้งแต่ 100,001 คนขึ้นไป ประกอบด้วย 3 อำเภอ	เมือง พาน แม่สาย
กลุ่มที่ 2 ตั้งแต่ 50,001 – 100,000 คน ประกอบด้วย 7 อำเภอ	เชียงของ เทิง เชียงแสน แม่สรวย
กลุ่มที่ 3 น้อยกว่า 50,001 คน ประกอบด้วย 8 อำเภอ	พญาเม็งราย ขุนตาล ป่าแดด เวียงเชียงรุ้ง ดอยหลวง แม่ลาว เวียงแก่น เวียงชัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มอำเภอแต่ละกลุ่มอำเภอ โดยกำหนดตัวอย่างจำนวน 50% ของแต่ละกลุ่ม รวมจำนวนพื้นที่ศึกษาทั้งสิ้น 10 อำเภอ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังนี้ กลุ่มที่ 1 ได้แก่ อำเภอเมืองและแม่สาย กลุ่มที่ 2 ได้แก่ อำเภอแม่จัน แม่ฟ้าหลวง เวียงป่าเป้า และเชียงแสน และกลุ่มที่ 3 ได้แก่ อำเภอเวียงชัย เวียงแก่น แม่ลาว และเวียงเชียงรุ้ง จากนั้นในการเก็บข้อมูลใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ดังกล่าวจำนวน 400 คน

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามกลุ่มอำเภอ

ชื่ออำเภอ	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มที่ 1 กลุ่มอำเภอขนาดใหญ่: อำเภอเมือง	250,527	101
อำเภอแม่สาย	122,561	55
กลุ่มที่ 2 กลุ่มอำเภอขนาดกลาง: อำเภอแม่จัน	107,882	52
อำเภอแม่ฟ้าหลวง	76,736	41
อำเภอเวียงป่าเป้า	68,974	39
อำเภอเชียงแสน	55,318	36
กลุ่มที่ 3 กลุ่มอำเภอขนาดเล็ก: อำเภอเวียงชัย	42,430	26
อำเภอเวียงแก่น	35,842	22
อำเภอแม่ลาว	31,009	17
อำเภอเวียงเชียงรุ้ง	28,041	11
รวม	819,320	400

การใช้เครื่องมือการวิจัย ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาสื่อ เพื่อวิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาแนวคิดศาสตร์พระราชาสื่อมวลชน ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มจาก 2 สื่อ คือ หนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียง การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากการลงรหัสข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยนำมาสรุปเป็นการแจกแจงโดยใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ เพื่อพรรณนาให้เห็นลำดับของกลุ่มเนื้อหาที่ได้รับการนำเสนอตั้งแต่ความถี่สูงสุดและลดลงตามลำดับ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ใช้วิธีการพรรณนารายละเอียดเนื้อหาแนวคิดศาสตร์พระราชาสื่อแต่ละประเภทนำเสนอ

1.แนวการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาแนวคิดของผู้ที่รับผิดชอบเนื้อหาหรือผู้ที่ทำบทรายการหรือผลิตรายการที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอศาสตร์พระราชาศาสตร์พระราชา เครื่องมือที่ใช้คือ ประเด็นคำถามสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ใช้แนวคำถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended) โดยมีขั้นตอนการสร้างทดสอบเครื่องมือ และการสร้างข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์สร้างขึ้นไว้ล่วงหน้า (Intaprom, 2019; Weber, 1990) จากการสร้างข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์สร้างขึ้นจากการทบทวนตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่อยู่ในสาขาการสื่อสารมวลชนและแนวคิดศาสตร์พระราชาศาสตร์พระราชา ส่วนแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ มีดังนี้ องค์กรของท่านเคยผลิตเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์พระราชามีรูปแบบรายการประเภทใด ออกอากาศทางสื่อใด ผู้จ้างผลิตคือใครบ้าง ปัจจัยที่ต้องคำนึงถึงในการผลิตหรือสร้างสรรค์เนื้อหาตามศาสตร์พระราชาสู่สังคม กลยุทธ์ที่นำมาใช้ในการนำเสนอเนื้อหาตามศาสตร์พระราชาสื่อเพื่อเผยแพร่สู่ประชาชน กระบวนการก่อนการผลิตในส่วนการจัดเตรียมเนื้อหา ท่านมีการศึกษาข้อมูลใดบ้าง และท่านมีแนวทางในการผลิตต้นอย่างไรให้แนวคิดนี้ถูกนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในชีวิตประจำวันในคนทุกกลุ่มทุกอาชีพ เป็นต้น

2.แบบสอบถาม โดยการตรวจสอบเครื่องมือ การทดสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา ความชัดเจน รวมถึงความเหมาะสมของภาษา โดยหลังจากที่ได้สร้างแบบสัมภาษณ์แล้ว นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาการสื่อสารมวลชนและนักวิชาการที่มีความรู้เกี่ยวกับแนวคิดศาสตร์พระราชาศาสตร์พระราชาตรวจสอบความตรงและความครอบคลุมของเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ หลังจากนั้น ผู้วิจัยจึงนำข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้

สำหรับการทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษา จำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistics package for the social science) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามที่มีการให้คะแนนแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

ผู้ศึกษาได้กำหนดคะแนนจากแบบทดสอบข้อละ 1 คะแนนและมีการแจกแจงคะแนนเพื่อจัดระดับคะแนนความรู้ไว้ดังนี้ คือ

1.การวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรม的开ปรับสื่อประเภทต่างๆ ที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง โดยการให้คะแนนความบ่อยครั้งในการเปิดรับเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดศาสตร์พระราชาศาสตร์พระราชา (โดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์) โดยเกณฑ์คะแนนเพื่อจัดระดับคะแนนความบ่อยครั้งในการเปิดรับเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดศาสตร์พระราชาศาสตร์พระราชาจากสื่อประเภทต่าง ๆ ของประชาชน มีเกณฑ์ดังนี้

ความบ่อยครั้งในการเปิดรับเนื้อหาฯ ทุกวัน	5 คะแนน
ความบ่อยครั้งในการเปิดรับเนื้อหาฯ 3-6 วัน/สัปดาห์	4 คะแนน
ความบ่อยครั้งในการเปิดรับเนื้อหาฯ 1-2 วัน/สัปดาห์	3 คะแนน
ความบ่อยครั้งในการเปิดรับเนื้อหาฯ น้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 วัน	2 คะแนน
ความบ่อยครั้งในการเปิดรับเนื้อหาฯ ไม่เคยเปิดรับเลย	1 คะแนน

คำถามเกี่ยวกับจุดประสงค์ในการเปิดรับเนื้อหาแนวความคิดสตรพระราชาจากสื่อต่าง ๆ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อโดยเรียงลำดับจากสำคัญมากไปหาน้อย 3 อันดับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ อันดับที่ 1 = 3 คะแนน อันดับที่ 2 = 2 คะแนน และอันดับที่ 3 = 1 คะแนน

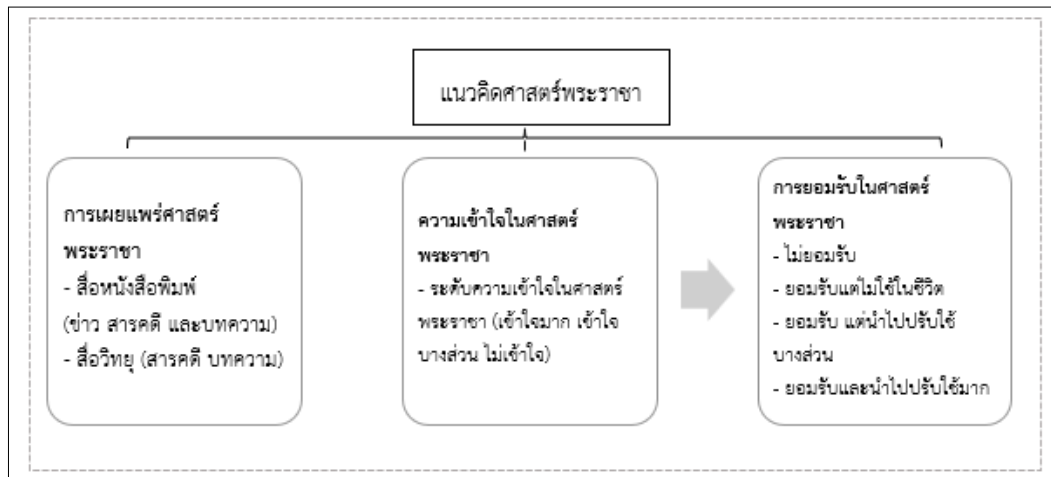
2. คำถามแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่องแนวความคิดสตรพระราชาเป็นคำถามที่ใช้วัดความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวคิดดังกล่าวที่ประชาชนในจังหวัดเชียงรายเคยได้รับมาจากสื่อประเภทต่างๆ โดยประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบให้เลือกตอบ โดยมีเกณฑ์คะแนนเพื่อจัดระดับคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวความคิดสตรพระราชาของประชาชนในจังหวัดเชียงราย

ระดับความรู้	ระดับคะแนนเฉลี่ย
ระดับความรู้ความเข้าใจน้อย	0 – 3.33
ระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง	3.34 – 6.67
ระดับความรู้ความเข้าใจมาก	6.68 – 10
คะแนนเต็ม	10

3. คำถามสำรวจการยอมรับและการนำเอาแนวความคิดสตรพระราชาไปใช้ของประชาชน โดยหลังจากการแจกแจงจำนวนค่าคะแนนในแต่ละข้อแล้วจะนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อความ และวิเคราะห์ความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ โดยเกณฑ์คะแนนเพื่อจัดระดับคะแนนการยอมรับและการนำเอาแนวความคิดสตรพระราชาไปใช้ของประชาชนในจังหวัดเชียงราย

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.21 – 5.00	มีการยอมรับและการนำเอาแนวความคิดสตรพระราชาไปใช้ในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	มีการยอมรับและการนำเอาแนวความคิดสตรพระราชาไปใช้ในระดับมาก
2.61 – 3.40	มีการยอมรับและการนำเอาแนวความคิดสตรพระราชาไปใช้ในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	มีการยอมรับและการนำเอาแนวความคิดสตรพระราชาไปใช้ในระดับน้อย
1.00 – 1.80	มีการยอมรับและการนำเอาแนวความคิดสตรพระราชาไปใช้ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงจำนวนและค่าร้อยละเพื่อให้ข้อมูลประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง และลักษณะการแจกแจงของตัวแปร โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อความ และสถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างประชากร ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance: ANOVA) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 หากพบความแตกต่างในข้อใดจะทำการทดสอบด้วยการเปรียบเทียบภายหลังเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffe รวมทั้งใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การเผยแพร่เนื้อหาของแนวคิดศาสตร์พระราชาสื่อมวลชนในจังหวัดเชียงราย

ผลการศึกษาพบว่า เนื้อหาของสื่อมวลชนในระดับท้องถิ่นที่เผยแพร่เนื้อหาแนวคิดศาสตร์พระราชามีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1.1 สื่อหนังสือพิมพ์ จากการวิเคราะห์เนื้อหาข่าว บทความและสารคดีที่มีการกล่าวถึงศาสตร์พระราชามีประเด็นที่สื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเนื้อหาแนวคิดศาสตร์พระราชาดังนี้

1.1.1 สื่อหนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหาศาสตร์พระราชารูปแบบของข่าว โดยนำเสนอประเด็นที่เป็นเรื่องของกิจกรรมต่าง ๆ มากที่สุด โดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สิ่งแวดล้อมหรือนวัตกรรมศาสตร์พระราชา เป็นต้น ทว่า เนื้อหาที่มุ่งเน้นการจัดทำโครงการด้านการปลูกป่า การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากที่สุด ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อนำเสนอแนวคิดศาสตร์พระราชแก่ผู้รับสาร และเพื่อให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการต่างๆ

กิจกรรมการปลูกป่า ปลูกไม้ยืนต้นจำนวน 1 พันต้น และปล่อยปลาจำนวนหนึ่งหมื่นตัว อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามโครงการ “รักน้ำ รักป่า รักษาแผ่นดิน” ณ อ่างน้ำห้วยแม่เลียบบ้านสันสามัคคี หมู่ 9 ตำบลแม่เปา อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย (ร่วมกิจกรรมปลูกป่า ปลูกไม้ยืนต้นจำนวน 1 พันต้น และปล่อยปลาจำนวน 1 หมื่นตัว (เชียงรายนิวส์ วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564) (สืบค้นจาก <https://www.chiangrainews.net/2021/07/24502/>)

1.1.2 หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นนำเสนอเนื้อหาศาสตร์พระราชาในประเด็นสถานการณ์ในปัจจุบัน การแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนาหรือ COVID-19 ปรากฏการณ์วิกฤตที่เกิดขึ้นทั่วโลก โดยหนังสือพิมพ์เชียงรายนิวส์เผยแพร่กิจกรรมการมอบเครื่องอุปโภค-บริโภค เพื่อช่วยเหลือหรือบรรเทาความเดือดร้อนแก่ประชาชนจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจที่ได้รับผลจากการแพร่เชื้อไวรัส

1.1.3 สื่อสิ่งพิมพ์ท้องถิ่นได้นำเสนอแนวคิดศาสตร์พระราชาโดยการให้คำอธิบายขยายความถึงแนวคิดดังกล่าวให้แก่ผู้อ่านหลากหลายกลุ่มเพื่อรับรู้ เข้าใจในแนวคิดนี้มากยิ่งขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมผ่านกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งจนสามารถนำแนวคิดศาสตร์พระราชานำไปปรับประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพต่าง ๆ และการดำเนินชีวิต

สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักสื่อสารมวลชนผู้ที่ทำหน้าที่แสวงหาข้อมูล รวบรวมและนำเสนอเนื้อหาศาสตร์พระราชา พบว่า การนำเสนอส่วนใหญ่เผยแพร่ในรูปแบบของข่าว ซึ่งสื่อมวลชนจะรายงานตามเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในสังคม เมื่อใดที่หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนดำเนินโครงการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับแนวคิดศาสตร์พระราชา จะรายงานนำเสนอทางด้านการเกษตร เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ในสังคมจังหวัดเชียงรายมีอาชีพทางการเพาะปลูก ซึ่งผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์นี้มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาจากเนื้อหาที่เผยแพร่ทางสื่อสิ่งพิมพ์ รวมถึงการเผยแพร่ข้อคิดศาสตร์พระราชาเพื่อให้ประชาชนนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต

1.2 สื่อวิทยุกระจายเสียง ผลการวิเคราะห์รายการประเภทข่าวและบทความที่นำเสนอแนวคิดศาสตร์พระราชาที่ออกอากาศในแต่ละเดือนของสถานีวิทยุท้องถิ่นในจังหวัดเชียงราย พบว่า

1.2.1 สื่อวิทยุกระจายเสียงส่วนใหญ่มีการนำเสนอแนวคิดศาสตร์พระราชาในรูปแบบรายการข่าวที่มีเนื้อหาสาระเพื่อการขยายความหลักแนวคิดศาสตร์พระราชาโดยมุ่งเน้นนำเสนอเนื้อหาทางด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และการเกษตร

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ได้รับผิดชอบการผลิตเนื้อหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอแนวคิดศาสตร์พระราชา พบว่า สื่อมวลชนมีวัตถุประสงค์ในการนำเสนอเนื้อหาในมิติการรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติ และเนื้อหาที่มุ่งขยายความคำอธิบายหรือนิยามเศรษฐกิจพอเพียงให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เนื่องจากแนวคิดหลักการนี้เป็นเนื้อหาที่ค่อนข้างเข้าใจได้ยากสำหรับประชาชนท้องถิ่นในระดับรากหญ้า เนื่องจากเป็นแนวคิดนี้มีหลากหลายมิติและโครงการ ทว่า เมื่อประชาชนเกิดความรู้และเข้าใจในหลักการนี้แล้วก็จะนำไปประยุกต์ใช้ได้ง่าย เพราะสอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนในภาคการเกษตรและท้องถิ่น โดยกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายหลักที่กำหนดไว้คือ เกษตรกร รองลงมาคือ ประชาชนทั่วไป

เราจะนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่เศรษฐกิจพอเพียงที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ต้นน้ำ การปลูกป่า การปลูกข้าว เรามีการเลี้ยงปลา โดยรายงานข่าวเหล่านี้ให้ง่าย เพราะเป็นข่าวที่ขายยาก ไม่ใช่ข่าวดราม่า และเราจะเสนอเป็นระยะๆ เรื่อยๆ แต่ถ้ามีวาระสำคัญพิเศษ เช่น วันเฉลิม ฯ หรือวันแม่แห่งชาติก็นำเสนอข่าวศาสตร์พระราชาเยอะหน่อย โดยข่าวที่ส่งมาจาก มณฑลทหารบกที่ 37 ค่ายเม็งรายมหาราช (สัมภาษณ์ 2 มิถุนายน 2564)

1.2.2 สื่อวิทยุกระจายเสียงอย่าง สวท.เชียงราย ได้นำเสนอเนื้อหาข่าวสารของแนวคิดศาสตร์พระราชาในรูปแบบรายการข่าวที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรทางธรรมชาติและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีมิติทางวัฒนธรรม-ศาสนา ซึ่งมีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับการดำรงชีวิตของผู้ฟัง เพื่อขยายความเข้าใจ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ให้แก่ประชาชน เพื่อนำแนวคิดดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตในหลากหลายด้าน

1.2.3 สื่อวิทยุกระจายเสียง สวท.เชียงราย ได้นำเสนอแนวคิดศาสตร์พระราชาในรูปแบบรายการข่าวที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการรายงานถึงกิจกรรมที่ได้ดำเนินโครงการต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับแนวทางพระราชดำริตามแนวนโยบายของศาสตร์พระราชาและสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ร.9

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกหัวหน้าดูแลฝ่ายรายการสถานีวิทยุกระจายเสียง ผู้ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอแนวคิดศาสตร์พระราชา พบว่า รูปแบบรายการข่าวและสารคดีที่มีเชื่อมโยงกิจกรรมทางการเกษตรและประมงกับสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยนำเสนอเนื้อหาของกิจกรรมตามแนวคิดนี้เป็นระยะ ๆ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปรับรู้ในโครงการต่างๆ ที่หน่วยงานรัฐได้ดำเนินการไป อีกทั้ง ยังมี

ประโยชน์อย่างยิ่งในการช่วยเสริมความเข้าใจ สามารถกระตุ้นความสนใจให้เกิดแก่ผู้รับสารผู้ฟังได้ เพราะเป็นการพูดคุยออกอากาศสดและประชาชนสามารถมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการได้

ตอนที่ 2 ระดับความเข้าใจของประชาชนในจังหวัดเชียงรายที่มีต่อศาสตร์พระราชานานสื่อมวลชน

ผลการศึกษาพบระดับความเข้าใจของประชาชนในจังหวัดเชียงรายที่มีต่อแนวคิดศาสตร์พระราชานาน พบผลการศึกษาโดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ด้านเพศพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 52.2) อายุของกลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 36-45 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 28.5) รองลงมาคือ อายุระหว่าง 26-35 ปี (ร้อยละ 26.7) ในด้านระดับการศึกษาของประชาชน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 43.2) รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 17.2) และด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 23.7) รองลงมาคือ ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ 18.0) กลุ่มตัวอย่างที่มาจากอำเภอขนาดใหญ่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมากที่สุด (ร้อยละ 25.2) กลุ่มตัวอย่างที่มาจากขนาดกลาง อาศัยอยู่ในเขตอำเภอแม่จันมากที่สุด (ร้อยละ 14.0) และกลุ่มตัวอย่างที่มาจากอำเภอขนาดเล็ก อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเวียงชัยมากที่สุด (ร้อยละ 7.0)

ในด้านการเปิดรับสื่อมวลชนพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการเปิดรับสื่อที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดศาสตร์พระราชานานจากสื่อหนังสือพิมพ์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.76) รองลงมาคือ สื่อวิทยุกระจายเสียง (ค่าเฉลี่ย 2.98) ส่วนสื่อที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับการเปิดรับสื่อที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดศาสตร์พระราชานานน้อยที่สุด คือ สื่อบุคคล (ค่าเฉลี่ย 1.4) สำหรับจุดประสงค์ในการเปิดรับเนื้อหาแนวคิดศาสตร์พระราชานานจากสื่อมวลชนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 อันดับ ได้แก่ เพื่อแสวงหาความรู้ทั่วไป รองลงมาคือ เพื่อเป็นแหล่งความรู้ในการประกอบอาชีพ/ชีวิตประจำวัน และสร้างความมั่นใจ/เชื่อมั่นตามลำดับ ส่วนการเปิดรับเนื้อหาแนวคิดศาสตร์พระราชานานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินมีค่าน้อยที่สุด

2.2 ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดศาสตร์พระราชานาน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจในแนวคิดศาสตร์พระราชานานตามรายชื่อ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามได้ถูกต้องว่าแนวคิดศาสตร์พระราชานานหลักความมีเหตุผล พอประมาณ พอดีและมีภูมิคุ้มกันในตนเองมีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 97.8) รองลงมาคือ แนวคิดศาสตร์พระราชานาน การพึ่งตนเองในชีวิตประจำวัน รู้จักเก็บออม แบ่งปันกับผู้คนรอบข้าง (ร้อยละ 97.0) คำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบได้ถูกต้องน้อยที่สุด คือ การปฏิบัติตามแนวคิดศาสตร์พระราชานาน การทำงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่สินค้า (ร้อยละ 53.5) เมื่อพิจารณาค่าคะแนนโดยรวมพบว่า ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดศาสตร์พระราชานานในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่มีความรู้ความเข้าใจมาก (ร้อยละ 78.2)

ตอนที่ 3 ระดับการยอมรับและการนำเอาแนวคิดศาสตร์พระราชานานไปใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนผ่านสื่อมวลชน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการยอมรับแนวคิดศาสตร์พระราชานานโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า ประชาชนยอมรับในการประกอบอาชีพควรยึดถือความซื่อสัตย์สุจริตมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.37) รองลงมาคือ การเสริมสร้างให้คนไทยมีพื้นฐานทางจิตใจที่มีคุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญ (ค่าเฉลี่ย 4.32) และข้อที่กล่าวว่าในทุกอาชีพสามารถนำแนวคิดศาสตร์พระราชานานไปการดำเนินชีวิตได้ (ค่าเฉลี่ย 4.29) ส่วนแนวคิดศาสตร์พระราชานานเป็นเรื่องที่ซับซ้อนเกินไปและปฏิบัติตามได้ยากมีระดับการยอมรับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.90) ในด้านการนำแนวคิดศาสตร์พระราชานานไปใช้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการนำเอาแนวคิดศาสตร์พระราชานานไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในข้อที่ว่า การประกอบธุรกิจ ท่านได้คำนึงถึงผลกำไร ด้านพนักงาน และลูกค้ามากที่สุด

(ค่าเฉลี่ย 4.09) รองลงมาคือ ข้อที่กล่าวว่า การประกอบธุรกิจ ท่านจะพัฒนาประสิทธิภาพในการผลิต ปรับปรุงสินค้าและคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย 4.08) ส่วนข้อที่ท่านได้มีการพูดคุยหรือชักชวนครอบครัวให้ดำเนินชีวิตตามแนวคิดศาสตร์พระราชา มีระดับการนำไปใช้ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.36)

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

จากสมมติฐาน ประชาชนในจังหวัดเชียงรายที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจ การยอมรับ และการนำเอาแนวคิดศาสตร์พระราชาไปใช้แตกต่างกัน ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานพบดังนี้

4.1 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์กับความรู้ความเข้าใจ การยอมรับ และการนำเอาแนวคิดศาสตร์พระราชาไปใช้

ด้านความรู้ความเข้าใจในแนวคิดศาสตร์พระราชา พบว่า จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์ของประชาชนกับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดศาสตร์พระราชา พบว่า ประชากรที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดศาสตร์พระราชาไปใช้แตกต่างกัน ขณะที่ตัวแปรด้านอายุแตกต่างกันมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดศาสตร์พระราชาไปใช้แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี มีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดศาสตร์พระราชาไปใช้แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 46-55 ปี ส่วนประชากรที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดศาสตร์พระราชาแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดศาสตร์พระราชาแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น และอาชีพแตกต่างกันมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดศาสตร์พระราชาไปใช้แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจแนวคิดศาสตร์พระราชาแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพ่อบ้าน/แม่บ้าน

ด้านการยอมรับในแนวคิดศาสตร์พระราชา พบว่า จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างกับการยอมรับแนวคิดศาสตร์พระราชา พบว่า ประชากรที่มีเพศและอายุแตกต่างกันมีการยอมรับในแนวคิดศาสตร์พระราชาไม่แตกต่างกัน ส่วนลักษณะประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการยอมรับในแนวคิดศาสตร์พระราชาแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีการยอมรับแนวคิดศาสตร์พระราชาแตกต่างจากกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และอาชีพของประชากรที่แตกต่างกันมีระดับการยอมรับแนวคิดศาสตร์พระราชาแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจมีการยอมรับแนวคิดศาสตร์พระราชาแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป

ด้านการนำเอาแนวคิดศาสตร์พระราชาไปใช้ พบว่า จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างกับการนำแนวคิดศาสตร์พระราชาไปใช้ พบว่า ประชากรที่มีเพศและระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการนำแนวคิดศาสตร์พระราชาไปใช้ไม่แตกต่างกัน ขณะที่ลักษณะประชากรศาสตร์ด้านอายุแตกต่างกันมีการนำแนวคิดศาสตร์พระราชาไปใช้แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 46-55 ปี มีการนำเอาแนวคิดศาสตร์พระราชาไปใช้แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 15-25 ปี และลักษณะประชากรศาสตร์ด้านอาชีพแตกต่างกันมีการนำแนวคิดศาสตร์พระราชาไปใช้แตกต่างกัน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจนำเอาแนวคิดศาสตร์พระราชาไปใช้แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบพนักงานบริษัทเอกชน

จากสมมติฐานประการต่อมา ความรู้ความเข้าใจในแนวคิดศาสตร์พระราชา มีความสัมพันธ์กับการยอมรับแนวคิดศาสตร์พระราชา ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานพบดังนี้

4.2 การทดสอบระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านความรู้ความเข้าใจ การยอมรับ และการนำแนวคิดศาสตร์พระราชามาใช้ พบว่า ความรู้ความเข้าใจในแนวคิดศาสตร์พระราชามีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับแนวคิดศาสตร์พระราชามีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์เท่ากับ 0.45 ส่วนทางด้านความรู้ความเข้าใจในแนวคิดศาสตร์พระราชามีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการนำแนวคิดศาสตร์พระราชามาใช้โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์เท่ากับ 0.47 และด้านการยอมรับในแนวคิดศาสตร์พระราชามีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการนำแนวคิดศาสตร์พระราชามาใช้โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์เท่ากับ 0.54

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง การเผยแพร่ศาสตร์พระราชาสู่ชนชั้นกลางผ่านสื่อมวลชนกับความเข้าใจและการยอมรับต่อศาสตร์พระราชานิเทศชนในจังหวัดเชียงราย โดยผู้วิจัยได้พบประเด็นสำคัญดังนี้

ตอนที่ 1 การเผยแพร่เนื้อหาของแนวคิดศาสตร์พระราชาสู่ชนชั้นกลางในจังหวัดเชียงราย

การเผยแพร่เนื้อหาแนวคิดศาสตร์พระราชาสู่ชนชั้นกลางต้องถ่วง พิจารณา สื่อมวลชนในจังหวัดเชียงรายนำเสนอแนวคิดศาสตร์พระราชารูปแบบของการรายการข่าวมากที่สุด และนำเสนอในรูปแบบของบทความเป็นครั้งคราวด้วยการรายงานประเด็นกิจกรรมต่างๆ ที่น่าสนใจหลากหลายที่เชื่อมโยงศาสตร์พระราชากับการนำเสนอการจัดทำโครงการด้านการรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรทางธรรมชาติสิ่งแวดล้อม (การปลูกป่า การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ด้านการเกษตร) โครงการต่างๆ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ร.9 และสถาบันพระมหากษัตริย์ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมิติทางด้านวัฒนธรรม-ศาสนา จึงมีความสอดคล้องกับแนวคิดบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในการทำหน้าที่รายงานเหตุการณ์เรื่องราวในหลากหลายด้านที่ปรากฏขึ้นในสังคม โดยการแสวงหาข้อเท็จจริงของกิจกรรมทางด้านสิ่งแวดล้อม และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดศาสตร์พระราชามา เพื่อเผยแพร่ให้ชาวเชียงรายได้รับทราบถึงรายละเอียดต่าง ๆ ของกิจกรรมที่หน่วยภาครัฐและเอกชนได้จัดโครงการเหล่านั้นให้ประชาชนได้รับทราบ เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ให้แก่ประชาชน สร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น จนนำไปสู่แนวคิดดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตในหลากหลายด้าน

นอกจากนี้ สื่อมวลชนเผยแพร่เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมศาสตร์พระราชานิเทศชน ผลการวิจัยมีความเชื่อมโยงกับทฤษฎีการเผยแพร่ข่าวสาร เนื่องจากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหนึ่งในแนวคิดศาสตร์พระราชานิเทศชน จึงอาจสร้างความสับสนหรือเข้าใจผิดแก่ประชาชนได้ ดังนั้น สื่อมวลชนจึงเป็นสถาบันในการถ่ายทอด ขยาย และเผยแพร่ข่าวสารแนวคิดนี้สู่ผู้รับสาร สื่อเป็นสถาบันที่สามารถสร้างและก่อให้เกิดการเรียนรู้กิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้วสู่ผู้อ่าน เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้ที่ถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจนและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการต่างๆ

สื่อมวลชนนำเสนอเนื้อหาศาสตร์พระราชานิเทศชนในประเด็นสถานการณ์การแพร่กระจายเชื้อ COVID-19 สื่อมวลชนจึงได้ทำหน้าที่รายงานข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมการมอบเครื่องอุปโภค-บริโภค เพื่อช่วยเหลือหรือบรรเทาความเดือดร้อนแก่ประชาชนจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจที่ได้รับผลจากการแพร่เชื้อไวรัสแก่ผู้รับสาร และประเด็นการนำเสนอแนวคิดศาสตร์พระราชานิเทศชนโดยการให้คำอธิบายขยายความถึงแนวคิดดังกล่าวให้แก่ผู้อ่านหลากหลายกลุ่มเพื่อรับรู้ เข้าใจในแนวคิดนี้มากยิ่งขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมผ่านกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ผลการวิจัยจึงมีความสอดคล้องกับ Chamnantha, C. (2004) ที่ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงในหนังสือพิมพ์ไทยระหว่างปี 2540 – 2542 ที่ว่าเป็นแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงนำไปสู่การปฏิบัติของประชาชน โดยมีระดับที่ปรับใช้ได้กับสภาพปัญหาต่างๆ ทั้งหนักเบา ซึ่งอาศัยหลักการประมาณ

การจัดการที่ดี ที่ซื่อสัตย์สุจริต และพึ่งพาอาศัยกัน ที่สำคัญเป็นแนวคิดที่นำไปสู่การปฏิบัติที่ไม่ใช่หลักอรรถประโยชน์ส่วนตนมาตัดสิน จากที่สังเคราะห์พบว่า สื่อมวลชนมีหน้าที่ประการหนึ่งคือ การพัฒนาสังคม โดยการนำแนวคิดศาสตร์พระราชาเผยแพร่ และขยายความหลักการนี้ให้เข้าใจมากขึ้นและกว้างขวางออกไป เพราะโครงการจากศาสตร์พระราชาเป็นกิจกรรมที่สร้างบรรยากาศแห่งการพัฒนาสังคมอย่างเป็นรูปธรรม

สำหรับการนำเสนอแนวคิดศาสตร์พระราชาของสื่อยังได้ทำหน้าที่การให้การศึกษาหรือความรู้เฉพาะแก่ชาวเชียงราย โดยให้คำอธิบายขยายความถึงความสำคัญและประโยชน์ผ่านกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการรับรู้และความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง จนสามารถนำเอาความรู้ไปปรับประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพต่าง ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาคุณภาพชีวิตไปในทางที่ดีขึ้น เช่น หนังสือพิมพ์นำเสนอข่าวที่ให้ความรู้ด้าน “การปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง” เป็นต้น รวมถึงยังมีสอดคล้องกับการศึกษาของ Wichian, K. (2013) ศึกษาสื่อมวลชนกับการส่งเสริมการดำเนินชีวิตของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่พบว่านักสื่อสารมวลชนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจในการใช้หลักแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตกับทุกระดับ รวมถึงยังมีความเชื่อมโยงกับการวิจัยของ Supadhiloke Boonlert (2008) ศึกษาเรื่อง Participatory communication and sufficiency economy in Thailand ที่สะท้อนว่าการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในมิติต่าง ๆ กับชุมชนท้องถิ่นในประเทศไทยนั้น สื่อมวลชนและสื่อมวลชนมีเดียจะต้องวางแผนแบบบูรณาการร่วมกันในระยะยาว เพื่อเสริมสร้างความรู้และแนวปฏิบัติในหลักการนี้แก่พลเมือง เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาและนำประเทศสู่ทางสายกลางความท้าทายในยุคแห่งโลกาภิวัตน์

นอกจากนี้ ผลการวิจัยครั้งนี้ยังเชื่อมโยงกับการศึกษาของ Jariya, S. (2005) เรื่อง “การยอมรับเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในชุมชนบ้านหลุมมะขาม ต.หนองไม้แก่น อ.แปลงยาว จ. ฉะเชิงเทรา” สะท้อนให้เห็นว่าจุดเริ่มต้นของการยอมรับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของเกษตรกรมีความแตกต่างกัน ฉะนั้น ประชาชนจะยอมรับและนำนวัตกรรมใดไปใช้ จึงขึ้นอยู่กับความเข้าใจความเหมาะสมของนวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบท และประโยชน์จากการนำไปใช้ รวมถึงยังมีทิศทางเดียวกับ Yenjabok and et. al. (2005) ที่ศึกษาเรื่อง Agricultural Development Communication for New Theory Concept of His Majesty King Bhumibol Adulyadej: Communication Process for the Diffusion of New Theory Concept Which Result into an Adoption by Farmers ที่สามารถสังเคราะห์ได้ว่า กระบวนการสื่อสารและปัจจัยที่ส่งต่อการยอมรับทฤษฎีใหม่ของประชาชนแตกต่างกัน อาทิ ปัจจัยส่วนบุคคล บริบทแวดล้อม ภูมิปัญญาหรือทางด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

ตอนที่ 2 ระดับความเข้าใจของประชาชนในจังหวัดเชียงรายที่มีต่อศาสตร์พระราชาผ่านสื่อมวลชน

ระดับความเข้าใจของประชาชนในจังหวัดเชียงรายที่มีต่อแนวคิดศาสตร์พระราชา ผลการศึกษาพบว่า จุดประสงค์ในการเปิดรับเนื้อหาแนวคิดศาสตร์พระราชาจากสื่อมวลชนของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพื่อต้องการแสวงหาความรู้ทั่วไป จากที่กล่าวมามีความสอดคล้องกับ Phonthip et al. (2003) ศึกษาเรื่อง “การสื่อสารเพื่อพัฒนาการเกษตรทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” พบว่า เกษตรกรเปิดรับข่าวสารความรู้จากสื่อเพื่อประโยชน์แก่ตนเองในด้านต่าง ๆ และเพื่อการปฏิบัติตามขั้นตอนการดำเนินการตามแนวคิดทฤษฎีใหม่ที่หลากหลายรูปแบบ ขณะเดียวกันผลการวิจัยยังเชื่อมโยงกับแนวคิดการเผยแพร่นวัตกรรม (Diffusion of Innovation) เนื่องจากบุคคลจะตัดสินใจรับนวัตกรรมโดยใช้เกณฑ์คุณสมบัติของนวัตกรรมอย่างแนวคิดศาสตร์พระราชาเป็นแนวคิดที่สามารถสังเกตผลที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน และมีประโยชน์อย่างเห็นได้ชัดว่าเมื่อประชาชนนำแนวทางนี้ไปปรับประยุกต์ใช้จะก่อให้เกิดประโยชน์ทางด้านการประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิต และยังสอดคล้องกับหลักการทางศาสนา วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวเชียงราย

สำหรับทางด้านความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดศาสตร์พระราชานี้ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่มีความรู้ความเข้าใจมาก สะท้อนได้จากรายละเอียดในแต่ละประเด็น คือ ประชาชนชาวเชียงรายมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดศาสตร์พระราชานี้ได้ว่าแนวคิดนี้ยึดหลักความมีเหตุผล พอประมาณ พอดี และมีภูมิคุ้มกันในตนเอง รองลงมาคือ ประชาชนเห็นว่าแนวคิดศาสตร์พระราชาคือการที่พึ่งพาตนเองในชีวิตประจำวันได้ รู้จักการเก็บออม แบ่งปันกับผู้คนรอบข้าง ผลการศึกษาดังกล่าวจึงเชื่อมโยงกับข้อค้นพบของ Jariya, S. (2005) ศึกษา “การยอมรับเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในชุมชนบ้านหลุมมะขาม ตำบลหนองไม้แก่น อำเภอลำดวน จังหวัดฉะเชิงเทรา” ที่สรุปได้ว่า “การดำเนินชีวิตที่อยู่บนพื้นฐานของความพอเพียง ความพอประมาณ และสามารถที่จะพึ่งตนเองได้ดีเพียงไรนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคล” นอกจากนี้ ข้อค้นพบยังสอดคล้องกับแนวคิดของเรื่องความรู้ (Knowledge) ที่อธิบายว่า ความรู้ของปัจเจกบุคคลอาจได้มาจากการสื่อสารผ่านช่องทางของสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ที่ได้ถูกรวบรวม นำเสนอ สร้างสรรค์ และเผยแพร่แนวคิดศาสตร์พระราชานี้ในหลากหลายมิติทั้งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การพึ่งพาตนเองได้ และการนำแนวคิดนี้ไปปรับใช้ในการดำรงชีวิต จนสามารถตอบข้อสงสัย (Ambiguity Resolution) ของบุคคลได้ กลุ่มเป้าหมายจึงมักแสวงหาข้อมูลข่าวสารสารสนเทศโดยการอาศัยสื่อทั้งหลายเพื่อตอบข้อสงสัย ความไม่แน่ใจและความสับสนของตนได้

ตอนที่ 3 ระดับการยอมรับและการนำเอาแนวคิดศาสตร์พระราชานี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนในจังหวัดเชียงรายผ่านสื่อมวลชน

ระดับการยอมรับแนวคิดศาสตร์พระราชานี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนในจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการยอมรับแนวคิดศาสตร์พระราชานี้โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนชาวเชียงรายยอมรับในการประกอบอาชีพควรยึดถือความซื่อสัตย์สุจริตมากที่สุด รองลงมาคือ การเสริมสร้างให้คนไทยมีพื้นฐานทางจิตใจที่มีคุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญ และในทุกอาชีพสามารถนำแนวคิดศาสตร์พระราชานี้ไปการดำเนินชีวิตได้ จากทฤษฎีการเผยแพร่นวัตกรรม กล่าวได้ว่าแนวคิดศาสตร์พระราชานี้เป็นนวัตกรรมแนวคิดที่ถูกรับได้ เพราะเป็นหลักคิดที่มีความสอดคล้องกับระบบวิถีชีวิตสังคมไทย ความเชื่อความศรัทธาในทางเดียวกับหลักพระพุทธศาสนา เป็นระบบสังคมที่ผู้คนในสังคมที่จะนำนวัตกรรมแนวคิดนี้ไปใช้ได้ ทว่า ยังมีปัจจัยบางประการที่จะต้องพิจารณาถึงการยอมรับนวัตกรรมของผู้คนในสังคมมากนักน้อยเพียงไรนั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไขบางประการ เช่น สามารถและทักษะต่าง ๆ ที่จะยอมรับนวัตกรรมของบุคคลได้แตกต่างกัน กลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน หรือความรู้ความเชี่ยวชาญ เป็นต้น ที่จะช่วยให้เข้าใจและหาวิธีการที่เหมาะสมในการเรียนรู้วัฒนธรรมเหล่านั้นได้ จากที่กล่าวมาผลการวิจัยยังมีทิศทางเดียวกับ Thatsanai, S. (2016) ศึกษาเรื่อง “การใช้สื่อและพฤติกรรมการใช้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร” ที่สามารถสังเคราะห์ได้ว่า การเผยแพร่เนื้อหาหรือความรู้ใหม่ใด ๆ ควรส่งเสริมให้มีการผลิตเนื้อหาในรูปแบบที่หลากหลาย สร้างสรรค์ น่าสนใจที่สามารถนำเสนอความรู้เกี่ยวกับหลักแนวคิดศาสตร์พระราชานี้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และชวนให้ติดตามอย่างต่อเนื่องผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งสื่อมวลชนและสื่อใหม่ (New Media)

ในด้านการนำแนวคิดศาสตร์พระราชานี้ไปใช้พบว่า ประชาชนชาวเชียงรายมีระดับการนำเอาแนวคิดศาสตร์พระราชานี้ไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยที่กล่าวว่า หากท่านประกอบธุรกิจ ท่านได้คำนึงถึง ทั้งผลกำไร ด้านพนักงาน และลูกค้ามากที่สุด ลำดับถัดมา คือ หากท่านประกอบธุรกิจ ท่านจะพัฒนาประสิทธิภาพในการผลิต ปรับปรุงสินค้าและคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ จากข้อค้นพบพฤติกรรมกรยอมรับนั้นจึงมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Kelman (1967) ได้อธิบายว่าการเปลี่ยนแปลงทัศนคติอาจมาจากความต้องการที่อยากจะเปลี่ยนของบุคคลนั่นเอง ซึ่งเป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้น

เมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือกว่าซึ่งตรงกับความต้องการภายในค่านิยมของเขา ซึ่งพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในลักษณะนี้จะสอดคล้องกับค่านิยมที่บุคคลมีอยู่เดิม ความพึงพอใจที่ได้จะขึ้นอยู่กับเนื้อหา รายละเอียดของพฤติกรรมนั้น ๆ สำหรับการถ่ายทอดเผยแพร่แนวคิดศาสตร์พระราชามาจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชนเป็นสารที่สามารถนำไปปรับใช้ทั้งในการบริหารจัดการ การประกอบธุรกิจ ภาค การเกษตร หรือการดำเนินชีวิต ฯลฯ จึงส่งผลให้การยอมรับในแนวคิดนี้อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากการวิเคราะห์เนื้อหาสื่อสารมวลชนพบว่า สื่อมวลชนยังนำเสนอเนื้อหาแนวคิดศาสตร์พระราชาที่เป็นรูปธรรมและเน้นให้ความสำคัญกับเกษตรกร ขณะที่การนำแนวคิดศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในอาชีพต่าง ๆ ยังคงมีน้อยมาก ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ รัฐบาลซึ่งเป็นผู้วางนโยบายให้คนไทยนำแนวปรัชญานี้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ฯลฯ ควรจะให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวปรัชญาดังกล่าวให้กับคนผลิตสื่อ โดยการเผยแพร่แนวคิด 3 ห่วง 2 เงื่อนไขและวิธีการนำแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม เพราะเมื่อผู้ผลิตสื่อเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องย่อมจะทำให้การผลิตสื่อออกมาได้อย่างถูกต้องด้วยเช่นกัน ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนรับรู้แนวปรัชญาดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง จนสามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม

2. ผลจากการวิจัยพบว่า แหล่งสารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อสารที่จะสามารถส่งผลต่อความสำเร็จในการโน้มน้าวใจต่อประเด็นเกี่ยวกับแนวคิดศาสตร์พระราชามาให้สังคมสนใจได้ เกิดการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร มีทัศนคติค่านิยมในเชิงบวก และเกิดพฤติกรรมตามหลักแนวคิดศาสตร์พระราชามา ดังนั้น การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแนวคิดนี้จึงควรให้ความสำคัญในการเลือกสรรสื่อบุคคลผู้ที่มีบุคลิกคุณลักษณะดึงดูดใจ มีความรู้ความเชี่ยวชาญและน่าเชื่อถือ รวมถึงมีทักษะในการสื่อสารและถ่ายทอดเนื้อหาที่เป็นนามธรรมให้น่าสนใจและสร้างสรรค์แก่ผู้รับสารได้ดี เพื่อให้การสื่อสารประสบความสำเร็จได้

ข้อเสนอแนะในวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในอนาคต ควรมีการศึกษาการเผยแพร่ศาสตร์พระราชามาผ่านสื่อมวลชนในระดับประเทศ เพื่อรับทราบถึงการนำเสนอ การสร้างสรรค์ และการถ่ายทอดแนวคิดศาสตร์พระราชามาของสื่อมวลชน ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการรับรู้และเข้าใจของประชาชน ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการเผยแพร่เนื้อหาแนวคิดศาสตร์พระราชามาของสื่อมวลชนอย่างมีศักยภาพสูงสุด

2. วิเคราะห์รูปแบบรายการที่นำเสนอเนื้อหาแนวคิดศาสตร์พระราชามาในสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ว่ารูปแบบใดส่งผลต่อการรับรู้ของประชาชนได้ดีที่สุด ทั้งในด้านการสร้างความสนใจ สร้างความรู้ความเข้าใจ การยอมรับ และการนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นการศึกษาแนวทางในการผลิตเนื้อหาแก่สื่อมวลชนอื่น ๆ และสื่อมวลชนระดับท้องถิ่นต่อไป

Reference

- Bloom, Benjamin., Thomas, J., and Madus, G. (1971). Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning. New York: MacGraw-Hill Book Company.
- Boonlert, Supadhiloke. (2008). Participatory communication and sufficiency economy in Thailand. *Journal of Global Communication*, 1(2).
- Chamnancha, C. (2004). The Sufficiency Economy Concept: Study the Spreading Procedure in the Thai Newspaper During 1997 -2002. [Bachelor of Mass Communication]. Thammasat University.
- Economy among College Students in the Bangkok Metropolitan. *BU ACADEMIC REVIEW*. 15(1): 137-155.
- Jariya, S. (2005). Adoption of sufficiency economy for living by the farmers in the Bann Lummakham Community, Tambon Nong Mai Khaen, Amphoe Plaeng Yao, Chachoengsao [Master of Education]. Kasetsart University.
- Lasswell, H. (1948). The Structure and Function of Communication, In *Society, The Communication of Ideals*. Lyman ed, New York: Harper and Row Publishers.
- Phonthip, Y. Suthida, S. and Thipwan, S. (2003). Agricultural development communication for new theory concept of His Majesty King Bhumibol Adulyadej. Bangkok: The Thailand Research Fund.
- Phrakhru Wibunsilaprot and Phramaha Mit Thitapanyo. (2019). The King's Philosophy with the Self-reliant. *Dhammathas Academic Journal*, 19(4). 165-175.
- Pratya, P (2018). *Encyclopaedia*. Bangkok: Satapornbooks.
- Rogers, Everett. M. (1995). *Diffusion of Innovations*. Fourth edition. New York, NY: The Free Press.
- Royal Project. (2010). The King's Philosophy. Retrieved 02 20, 2021, from <https://shorturl.asia/ArTpx>
- Royal Projects Development Board. (2007). *Sufficiency Economy Philosophy Points to a Way of life*. Bangkok: Office of the Royal Development Projects Board (ORDPB).
- _____. (2008). *Philosophy of sufficiency economy in the Development Study Center due to the Royal Projects*. Bangkok: AROON KARNPIM LIMITED PARTNERSHIP.
- Schramm, Wilbur. (1964). *Mass media and National Development: The Role of Information in the Developing Countries*. California: Stanford University Press.
- Somchai, C. (2017). The King's Philosophy and Sustainable Development. Retrieved 03 20, 2021, from <https://shorturl.asia/8ysIU>
- Thatsanai, S. (2016). *Media Usage and Spending Behaviors Based on the Sufficiency*
- The Chaipattana Foundation. *The Concept of the History of the King's Science*. Retrieved 02 25, 2021, from <https://shorturl.asia/SY7JW>
- The King's Philosophy. (2021) *The King's Philosophy*. Retrieved 02 20, 2021, from <https://shorturl.asia/ZDwGj>

- Weber, R. P. (1990). Basic content analysis. Sage, London.
- Wichian, K. (2013). Mass Media with the Promotion the Lifestyle of the People in the Nakhon Ratchasima Province accordance the Philosophy of Sufficiency Economy. Retrieved 02 25, 2021, from <https://shorturl.asia/b9Gg4>
- Yenjabok Porntip., and et. al. (2005). Agricultural Development Communication for New Theory Concept of His Majesty King Bhumibol Adulyadej: Communication Process for the Diffusion of New Theory Concept Which Result into an Adoption by Farmers. Retrieved 03 1, 2020, from <https://shorturl.asia/U2Ywq>